A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2009. február 17.*

A C-552/07. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Conseil d'État (Franciaország) a Bírósághoz 2007. december 11-én érkezett, 2007. november 21-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Commune de Sausheim**

és

Pierre Azelvandre

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta (előadó), Juhász E. és J. Malenovský bírák,

* Az eljárás nyelve: francia.

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: R. Şereş tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. október 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a commune de Sausheim képviseletében D. Le Prado ügyvéd,

– a francia kormány képviseletében G. de Bergues és A.-L. During, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében S. Papaioannou, V. Karra és I. Chalkias, meghatalmazotti minőségben,

– a holland kormány képviseletében C. Wissels, M. de Mol és M. de Grave, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében M. Dowgielewicz és B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében C. Zadra és J.-B. Laignelot, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2008. december 22-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 A kérdést előterjesztő bíróság által megfogalmazott előzetes döntéshozatal iránti kérelem a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról szóló, 1990. április 23-i 90/220/EGK tanácsi irányelv (HL L 117., 15. o.) 19. cikkének az értelmezésére vonatkozik.

2 Az alapjogvita tárgya egy 2004-es év során meghozott közigazgatási határozat vitatása. A géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a 90/220/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 106., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 77. o.) 34. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamoknak hatályba kellett léptetniük azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az irányelvnek legkésőbb 2002. október 17-én megfeleljenek.. A 2001/18 irányelv 36. cikkének

(1) bekezdése értelmében a 90/220 irányelv ugyanezen időponttól hatályát veszti. E körülmények között az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a 2001/18 irányelv rendelkezéseire tekintettel kell vizsgálni.

3 Az említett kérelmet a commune de Sausheim és P. Azelvandre közötti, a géntechnológiával módosított szervezeteknek (a továbbiakban: GMO) a környezetbe történő szándékos kibocsátására irányuló kísérletekre vonatkozó prefektusi levelek, valamint ültetési jegyzékek P. Azelvandre számára történő hozzáférhetővé tételének a megtagadása tárgyában folyamatban levő jogvita keretében terjesztették elő.

A közösségi jogi háttér

4 A 2001/18 irányelv 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az elővigyázatosság elvének megfelelően ezen irányelv célja, hogy közelítse egymáshoz a tagállamok törvényeit, rendeleteit és közigazgatási rendelkezéseit, és védje az emberi egészséget és a környezetet, amennyiben:

– GMO-k környezetbe történő szándékos kibocsátására kerül sor bármilyen más célból, mint a Közösségen belüli forgalomba hozatal,

– termékekként vagy termékekben megjelenő GMO-kat hoznak forgalomba a Közösségen belül.”

5 Az említett irányelv 2. cikkének 3. pontja értelmében „szándékos kibocsátás” a GMO vagy GMO-k kombinációjának bármilyen célzatos környezetbe juttatása, amely(ek)re nézve semmilyen különleges elszigetelési intézkedést nem alkalmaztak a lakossággal és a környezettel való érintkezés korlátozása érdekében, valamint nagyfokú védelemnek a lakosság és a környezet számára történő biztosítása érdekében.

6 Ugyanezen irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése a tagállamoknak az ezzel kapcsolatos kötelezettségeit a következőképpen határozza meg:

„(1) A tagállamok, az elővigyázatosság alapelvével összhangban, gondoskodnak arról, hogy minden megfelelő intézkedést megtegyenek azon emberi egészségre és környezetre gyakorolt kedvezőtlen hatások elhárítása érdekében, amelyek a GMO-k szándékos kibocsátásából vagy forgalomba hozatalából eredhetnek. Kizárólag a B. és a C. résznek megfelelő GMO-k nem bocsáthatóak ki, illetve nem hozhatóak forgalomba [helyesen: A GMO-knak a környezetbe történő szándékos kibocsátására vagy a forgalomba hozatalára kizárólag a B., illetve C. részben meghatározott rendelkezések szerint kerülhet sor].

(2) A B., illetve a C. részben előírtak szerinti bejelentést benyújtó személynek a benyújtás előtt környezeti kockázatértékelést kell végezniük. Azokat az információkat, amelyekre szükség lehet a környezeti kockázatértékeléshez, a III. melléklet határozza meg. […]”

7 Az „egységes engedélyezési eljárást” illetően a 2001/18 irányelv 6. cikke (1) és (2) bekezdésének a) pontja a következőket írja elő:

„(1) Az 5. cikk sérelme nélkül minden személynek, aki GMO vagy GMO-k kombinációjának kibocsátását kezdené meg, a tevékenység megkezdése előtt bejelentést kell benyújtania azon tagállam illetékes hatóságához, amelynek területén a kibocsátás történik.

(2) Az (1) bekezdésben említett bejelentésnek tartalmaznia kell:

a) a műszaki dokumentációt, a III. mellékletben részletezett információkkal, amelyek szükségesek a GMO vagy GMO-k valamely kombinációjának szándékos kibocsátásából eredő környezeti kockázatértékelés lefolytatásához […].”

8 Az említett irányelv 9. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamoknak a 7. és 25. cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül ki kell kérniük a nyilvánosság és szükség esetén egyes csoportok véleményét a javasolt szándékos kibocsátásról. Ennek érdekében a tagállamoknak ezeket a konzultációkat meg kell szervezniük, beleértve egy elfogadható időtartam meghatározását ahhoz, hogy lehetőséget biztosítsanak a nyilvánosságnak vagy a csoportoknak véleményük kifejtésére [helyesen: A tagállamok ennek keretében meghatározzák az e konzultációra

vonatkozó részletes szabályokat, beleértve azon ésszerű határidőt, amelyen belül a nyilvánosságnak vagy az egyes csoportoknak lehetősége nyílik arra, hogy véleményüket közöljék.]

(2) A 25. cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül:

– a tagállamoknak a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenniük a GMO-k minden, a B. rész szerinti, saját területükön történő kibocsátásáról szóló információkat;

[…].”

9 A „bejelentési eljárást” érintően ugyanezen irányelv 13. cikke (2) bekezdésének a) pontja a következőképpen rendelkezik:

„A bejelentésnek a következőket kell tartalmaznia:

a) a III. és IV. mellékletek szerinti információk. Ezen információknak figyelembe kell venniük a termékként vagy termékekben megjelenő GMO felhasználásának különféle helyeit, valamint azokat a kutatási és fejlesztési kibocsátásokból származó adatokra és eredményekre vonatkozó információkat is tartalmazniuk kell, amelyek a kibocsátásnak az emberi egészségre és a környezetre gyakorolt hatására vonatkoznak.”

10 Az említett irányelv 25. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A Bizottság és az illetékes hatóságok harmadik személy számára nem fedhetnek fel az ezen irányelv hatálya alá tartozó semmilyen titkos, a bejelentés vagy az információcsere során felmerült információt, és védeniük kell a kapott adatokkal kapcsolatos szellemi tulajdonjogokat.

(2) A bejelentő a bejelentésben megjelölheti azokat az ezen irányelv hatálya alá tartozó információkat, amelyek feltárása hátrányosan érintheti versenybeli helyzetét, és amelyeket ezért bizalmasan kell kezelni. Ebben az esetben igazolható indoklást kell adniuk.

(3) Az illetékes hatóságnak a bejelentővel folytatott tárgyalást követően meg kell határoznia, hogy mely információkat tartja bizalmasnak, és határozatáról értesítenie kell a bejelentőt.

(4) Az alábbi információk, ha azokat a 6., 7., 8., 13., 17., 20. vagy 23. cikk szerint nyújtották be, semmilyen esetben sem tekinthetők bizalmasnak:

– a GMO vagy GMO-k általános leírása, a bejelentő neve és címe, a kibocsátás célja, a kibocsátás helye és a tervezett felhasználások,

– […]

– környezeti kockázatértékelés.”

11 Ugyanezen irányelvnek az információcsere és a jelentésre vonatkozó 31. cikke a (3) bekezdésében a következőket írja elő:

„A (2) bekezdésben és a IV. melléklet A. szakaszának 7. pontjában foglaltak sérelme nélkül,

a) a tagállamoknak nyilvános nyilvántartást kell létrehozniuk, a B. rész hatálya alá tartozó GMO-k kibocsátási helyének nyilvántartására.

b) a tagállamoknak nyilvántartásokat kell létrehozniuk a C. rész értelmében termesztett GMO-k helyének nyilvántartására is, többek között úgy, hogy ezen GMO-k környezetre gyakorolt hatása figyelemmel kísérhető legyen […]. […] [A]z említett helyeket:

– be kell jelenteni az illetékes hatóságnak, és

– ismertté kell tenni a nyilvánosság számára

az illetékes hatóságok által megfelelőnek ítélt módon, valamint a nemzeti rendelkezésekkel összhangban.”

12 A 2001/18 irányelv III. melléklete további pontosításokat tartalmaz azon információkra vonatkozóan, amelyeknek az irányelv B. és C. részében – nevezetesen az irányelv 5–24. cikkében – említett bejelentésekben szerepelniük kell.

13 A környezeti információkhoz való hozzáférés szabadságáról szóló, 1990. június 7-i 90/313/EGK tanácsi irányelv (HL L 158., 56. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 402. o.) 3. cikkének (2) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(2) A tagállamok lehetővé tehetik az ilyen információkérés elutasítását, amennyiben az kihatással van:

– a hatóságok, a nemzetközi kapcsolatok vagy a katonai eljárások titkosságára,

– a közbiztonságra,

[…]

– a kereskedelmi és ipari titokra, beleértve a szellemi tulajdont is,

[…]

– olyan anyagra, amelynek nyilvánosságra hozatala várhatóan az anyagban tárgyalt környezetre káros kihatással lenne.

[…]”

14 A környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférésről és a 90/313/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. január 28-i 2003/4/EK parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 41., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 375. o.), amelyet a 10. cikkének első bekezdése értelmében legkésőbb 2005. február 14-én kell végrehajtani, a 4. cikke (2) bekezdése első albekezdésének b), e) és h) pontjában előírja, hogy a tagállamok előírhatják a környezeti információ kérésének visszautasítását, ha az információ közzététele hátrányosan érintené a közbiztonságot, a honvédelmet, a szellemi tulajdonjogokat, illetve azon környezet védelmét, amelyre ezen információ vonatkozik.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15 P. Azelvandre 2004. április 21-i levelében azt kérte a commune de Sausheim polgármesterétől, hogy a GMO-knak minden egyes, a commune területén végzett környezetbe történő szándékos kibocsátása vonatkozásában tegye számára hozzáférhetővé a nyilvános közleményt, az ültetési jegyzéket, amely lehetővé teszi a beültetett földrészlet helyének meghatározását, és a prefektusi kísérőlevelet. P. Azelvandre kérte továbbá a commune területén 2004-ben végzett minden újabb kibocsátásra vonatkozó adatlapot.

16 Mivel nem kapott választ, P. Azelvandre a 2004. június 1-jei levelében a hivatali iratok hozzáférési bizottságához (CADA) fordult azzal a kérelemmel, hogy a 2004. április 24-i levelében felsorolt dokumentumokat bocsássák a rendelkezésére. Az utóbbi bizottság 2004. június 24-én kedvező véleményt bocsátott ki a nyilvános közlemény és a prefektus kísérőlevele első oldalának hozzáférhetővé tételével kapcsolatban. A bizottság ezzel szemben a földrészleteket érintő ültetési jegyzék és a kibocsátások helymeghatározását tartalmazó térkép hozzáférhetővé tételével kapcsolatban elutasító döntést hozott, azzal az indokolással, hogy a hozzáférhetővé tétel megsértené az érintett hasznosítók magántitok védelméhez való jogát, és veszélyeztetné a biztonságukat. Az említett bizottság ezenfelül elfogadhatatlannak nyilvánította az új kibocsátásokra vonatkozó adatlapok hozzáférhetővé tételére irányuló kérelmet.

17 Az említett véleményre Sausheim polgármestere 2004. május 24-én és 2004. augusztus 4-én hozzáférhetővé tette P. Azelvandre számára a GMO-knak a környezetbe történő, a commune területén öt alkalommal végzett kibocsátására vonatkozó nyilvános közleményt, valamint e közlemények közül kettő vonatkozásában a prefektusi kísérőlevelet.

18 P. Azelvandre 2004. szeptember 16-án a tribunal administratif de Strasbourg-hoz [strasbourgi közigazgatási bíróság] keresetet nyújtott be egyrészt azon hallgatólagos határozat megsemmisítése iránt, amellyel Sausheim polgármestere elutasította a GMO-k a commune területén végzett valamennyi kibocsátására vonatkozó prefektusi

levelek és ültetési jegyzékek hozzáférhetővé tétele iránti kérelmét, másrészt aziránt, hogy az említett bíróság a polgármestert kötelezze e dokumentumok hozzáférhetővé tételére.

19 A tribunal administratif de Strasbourg 2005. március 10-i ítéletében egyrészt megsemmisítette Sausheim polgármesterének hallgatólagos határozatát, amely – a személyes adatok hozzáférhetővé tételének elutasítása kivételével – megtagadta a GMO-k környezetbe történő kibocsátására irányuló egyéb kísérletekre vonatkozó prefektusi levelek, valamint öt kísérlet tekintetében az ültetési jegyzékek P. Azelvandre részére történő hozzáférhetővé tételét, másrészt pedig az említett commune polgármesterét az említett dokumentumoknak a P. Azelvandre részére való hozzáférhetővé tételére kötelezte.

20 A commune de Sausheim 2005. május 30-án a Conseil d'État-hoz fellebbezést nyújtott be az említett ítélet ellen, annak megsemmisítése iránt.

21 A Conseil d'État-ban kételyek merültek fel a 90/220 irányelv 19. cikkében foglalt, a nyilvánosságnak a GMO-k szándékos kibocsátására vonatkozó tájékoztatásához kapcsolódó kötelezettségeket illetően.

22 E körülmények között a Conseil d'État úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A »géntechnológiával módosított szervezetek kibocsátásának helyszíne« alatt – amely a […] 90/220 […] irányelv 19. cikke értelmében nem kezelhető bizalmasan – az ingatlan-nyilvántartásban önálló ingatlanként nyilvántartott

földrészletet kell-e érteni, vagy pedig olyan nagyobb földrajzi egységet, amely megfelel akár annak a commune-nek, amelynek a területén a kibocsátásra sor kerül, vagy akár még ennél is kiterjedtebb egységnek (canton, département)?

2) Abban az esetben, ha a helyszín alatt az ingatlan-nyilvántartásban önálló ingatlanként nyilvántartott földrészletet kell érteni, a közrend védelmére vagy a törvény által biztosított egyéb titokvédelemre vonatkozó fenntartásra lehet-e hivatkozni a kibocsátás helyszíne helyrajzi számának hozzáférhetővé tételével szemben, az [EK] 95. cikk, a […] 2003/4 […] irányelv vagy a közösségi jog valamely általános elve alapján?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

A Bíróság előtt előterjesztett észrevételek

23 A commune de Sausheim úgy véli, hogy a 2001/18 irányelv 25. cikke (4) bekezdésének első francia bekezdése értelmében vett kibocsátás helyének azt a commune-t kell tekinteni, ahol a kísérleteket végzik.

24 A francia kormány álláspontja szerint a kibocsátás helye az ingatlan-nyilvántartásban önálló ingatlanként nyilvántartott földrészletnél nagyobb földrajzi egység is lehet, ilyen például a commune vagy a canton is.

25 A görög kormány nézete szerint a kibocsátás helyét az ingatlan-nyilvántartásban önálló ingatlanként nyilvántartott és ekként azonosított földrészletként kell meghatározni, vagy az ingatlan-nyilvántartásban önálló ingatlanként való nyilvántartás hiányában a földrészletek nemzeti azonosító rendszerében a földrajzi információs rendszer alapján meghatározott és helyét tekintve pontosan azonosított földrészletként.

26 A holland kormány álláspontja szerint a kibocsátás helyének a fogalma csak egyes esetekben értelmezendő az ingatlan-nyilvántartásban önálló ingatlanként nyilvántartott földrészletként. A fogalom tartalmának meghatározása tekintetében a közigazgatási és igazságügyi hatóságok bizonyos mérlegelési jogkörrel rendelkeznek.

27 A lengyel kormány érvelése szerint a kibocsátás helye alatt nem az ingatlan-nyilvántartásban önálló ingatlanként nyilvántartott földrészletet kell érteni, hanem nagyobb földrajzi egységet, amelyet oly módon kell meghatározni, hogy a nyilvánosságnak a GMO-k környezetbe való kibocsátási műveleteire vonatkozó információkhoz való megfelelő hozzáférése biztosított legyen, és ugyanakkor az ilyen műveleteket végző piaci szereplők gazdasági érdekei is védettek legyenek.

28 Az Európai Közösségek Bizottsága megjegyzi, hogy a kibocsátás helyét esetről esetre a 2001/18 irányelv B. és C. részében megjelölt eljárásoknak megfelelően azon adatok alapján kell meghatározni, amelyeket a bejelentő személy a nemzeti hatóságoknak megad.

A Bíróság válasza

29 E kérdés megválaszolásához előzetesen meg kell jegyezni, hogy a 2001/18 irányelv 25. cikkének (4) bekezdése, amely előírja, hogy a GMO-k szándékos kibocsátására vonatkozó bizonyos információk nem tekinthetők bizalmasnak, az ilyen kibocsátásokra alkalmazandó különböző eljárásokra vonatkozó szabályok csoportjába illeszkedik. E szabályok az irányelv által követendő célokon alapszanak, amelyeket az irányelv (5), (6), (8) és (10) preambulumbekezdése fejez ki, e célok nevezetesen az emberi egészség védelme, a megelőző intézkedések foganatosításának elve, és az elővigyázatosság elve, valamint az említett kibocsátások kidolgozásához és végrehajtásához kapcsolódó intézkedések átláthatóságának elve.

30 A fent említett utóbbi elvek tekintetében hangsúlyozandó, hogy az említett irányelv által létrehozott, átláthatóságot biztosító szabályozás különösen az irányelv 9. cikkében, 25. cikkének (4) bekezdésében, valamint 31. cikkének (3) bekezdésében jelenik meg. E rendelkezésekkel ugyanis a közösségi jogalkotó arra törekedett, hogy ne csak a GMO-k tervezett szándékos kibocsátására vonatkozó, általában a nyilvánossággal – és adott esetben bizonyos csoportokkal – való konzultációs mechanizmust alakítson ki, hanem a nyilvánosságnak hozzáférési jogot is biztosítson az ilyen műveletekre vonatkozó információkhoz, valamint létrehozza azokat a nyilvános nyilvántartásokat, amelyekben minden egyes GMO-kibocsátás pontos helymeghatározásának szerepelnie kell.

31 Amint a főtanácsnok indítványának 45. és 48. pontjában megállapította, az említett rendelkezésekből az is következik, hogy az általuk előírt jogok szorosan kapcsolódnak azokhoz az információkhoz, amelyeket a 2001/18 irányelv 5–8. cikke értelmében minden egyes, a forgalomba hozataltól eltérő célú szándékos GMO-kibocsátás esetében követendő bejelentési eljárás keretében rendelkezésre kell bocsátani.

32 A bejelentési eljárás és a tervezett szándékos GMO-kibocsátási műveletekre vonatkozó adatok közötti, ily módon megállapított kapcsolatból az következik, hogy az említett irányelv által előírt eltérés hiányában az érdekeltek kérhetik a bejelentő által az ilyen kibocsátásra vonatkozó engedélyezési eljárás keretében közölt valamennyi információ hozzáférhetővé tételét.

33 Az említett adatok jellegét érintően a 2001/18 irányelv 6. cikkének (1) és (2) bekezdése előírja, hogy minden személynek, aki GMO szándékos kibocsátását kezdené meg, a tevékenység megkezdése előtt bejelentést kell benyújtania azon tagállam illetékes hatóságához, amelynek területén a kibocsátás történik, és a bejelentésnek tartalmaznia kell a műszaki dokumentációt, a III. mellékletben részletezett információkkal. Ezenfelül ugyanezen irányelv 13. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében ezen információknak figyelembe kell venniük a GMO felhasználásának különféle helyeit.

34 Ezen információk figyelembevétele mellett kell a tagállamoknak a 2001/18 irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében gondoskodniuk arról, hogy minden megfelelő intézkedést megtegyenek azon emberi egészségre és környezetre gyakorolt kedvezőtlen hatások elhárítása érdekében, amelyek a GMO-k szándékos kibocsátásából eredhetnek, valamint arról, hogy az ilyen műveletekre vonatkozó környezeti kockázatértékelést elvégezzék.

35 A szolgáltatandó adatok pontosságának a mértékét illetően meg kell állapítani, hogy amint a 2001/18 irányelv III. melléklete jelzi, ez a tervezett szándékos GMO-kibocsátás jellemzőitől függ. E tekintetben az irányelvnek a géntechnológiával módosított magasabb rendű növények kibocsátásaira vonatkozó projekteket érintő III. B. melléklete részletes rendelkezéseket tartalmaz a bejelentő által szolgáltatandó információkat illetően.

36 Azon adatok között, amelyeket a bejelentésekhez csatolt műszaki dokumentációban az említett irányelv III. B. mellékletének E. pontja értelmében fel kell tüntetni, többek között szerepel a kibocsátási hely(ek) meghatározása és mérete, a kibocsátási hely ökoszisztémájának leírása, beleértve az éghajlatot, a növényzetet és az állatvilágot, valamint a közelség hivatalosan nyilvántartott biotópokhoz vagy védett területekhez, amelyek érintettek lehetnek.

37 A magasabb rendű növényektől eltérő, géntechnológiával módosított szervezetek kibocsátását illetően a III. A. melléklet III. részének B. pontja a bejelentésekhez csatolt műszaki dokumentációban feltüntetendő adatok között felsorolja a kibocsátás helyének földrajzi elhelyezkedését és koordinátái hivatkozásait, valamint a valószínűleg befolyásolt célzott és nem célzott ökoszisztémák leírását.

38 A GMO-k szándékos kibocsátása helyének földrajzi elhelyezkedésére vonatkozó, a kibocsátást érintő bejelentésben feltüntetendő információk tehát megfelelnek az ilyen művelet környezetre gyakorolt konkrét hatásainak a meghatározására irányuló követelményeknek. Az ilyen kibocsátás helyét érintő információkat tehát a műveletek jellemzői, valamint a környezetre gyakorolt esetleges hatásai alapján kell meghatározni, amint az a jelen ítélet két utóbbi pontjából is következik.

39 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/18 irányelv 25. cikke (4) bekezdésének első francia bekezdése értelmében vett kibocsátás helyét a bejelentő által az említett kibocsátás helyének meghatározására vonatkozóan az irányelv 6., 7., 8., 13., 17., 20. és 23. cikkében előírt eljárások keretében az azon tagállam illetékes hatóságainak benyújtott információk összessége alapján kell meghatározni, amelynek területén a kibocsátást tervezik.

A második kérdésről

A Bíróság előtt előterjesztett észrevételek

40 A commune de Sausheim álláspontja szerint az EK 95. cikk és a 2003/4 irányelv lehetővé teszik a nemzeti hatóságok számára, hogy úgy határozzanak, hogy a GMO-k szándékos kibocsátására irányuló kísérletek helyének meghatározására vonatkozó információk a közrend és a közbiztonság védelméhez kapcsolódó indokok miatt bizalmasak.

41 A francia kormány érvelése szerint abban az esetben, ha a Bíróság azt állapítaná meg, hogy a kibocsátás helye az ingatlan-nyilvántartásban önálló ingatlanként nyilvántartott földrészletre vonatkozik, a 2003/4 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kellene értelmezni, hogy az lehetővé teszi az illetékes hatóságok számára annak esetenkénti vizsgálatát, hogy a bejelentő érdekeitől függetlenül a különösen a közbiztonság védelméhez kapcsolódó érdekekkel ellentétes-e az említett helyre vonatkozó információk nyilvánosságra hozatala.

42 A görög kormány nézete szerint abban az esetben, ha a „kibocsátás helye" az ingatlan-nyilvántartásban önálló ingatlanként nyilvántartott földrészletre vonatkozik, a közrend védelméhez és a törvény által biztosított egyéb titokvédelemhez kapcsolódó fenntartásra a kibocsátás helyét érintő helyrajzi adatok hozzáférhetővé tételének megtagadása végett csak kivételes esetben lehet hivatkozni, azzal a feltétellel, hogy e fenntartás nem lehet általános megfogalmazású, hanem ellenkezőleg, kellőképpen indokoltnak kell lennie.

43 A lengyel kormány úgy véli, hogy abban az esetben, ha a kibocsátás helyének fogalma az ingatlan-nyilvántartásban önálló ingatlanként nyilvántartott földrészletre vonat-

kozik, a 2003/4 irányelv és az EK 95. cikk alapján a helyrajzi adatok hozzáférhetővé tételének a megtagadása végett főszabály szerint hivatkozni lehet a közrend védelméhez kapcsolódó fenntartásra.

44 A Bizottság vélekedése szerint a közösségi jog nem ír elő olyan közrendi vagy más jellegű fenntartást, amelyre a 2001/18 irányelv 25. cikke (4) bekezdésének első francia bekezdésében foglalt szabálytól való eltérés végett hivatkozni lehet.

A Bíróság válasza

45 Az előterjesztő bíróság által feltett második kérdés megválaszolásához emlékeztetni kell arra, hogy a 2001/18 irányelv 25. cikkének (1), (2) és (3) bekezdése olyan rendszert vezet be, amely pontosan meghatározza az irányelv által előírt bejelentésre és információcserére vonatkozó eljárások keretében közölt különböző adatok bizalmasságát.

46 Az említett rendelkezésekből következik, hogy nem fedhetők fel a Bizottságnak és az illetékes hatóságnak bejelentett, vagy információcsere keretében közölt bizalmas adatok, valamint azok az adatok, amelyek feltárása versenybeli helyzetet hátrányosan érinthetnek, valamint e rendelkezések értelmében védendőek az említett adatokkal kapcsolatos szellemi tulajdonjogok. Ezenfelül az említett 25- cikk (2) és (3) bekezdése értelmében az illetékes hatóságnak a bejelentővel folytatott tárgyalást követően meg kell határoznia, hogy a bejelentő által szolgáltatott „igazolható indoklásra” tekinttel mely információkat tartja bizalmasnak, és határozatáról értesítenie kell a bejelentőt.

47 E rendelkezések összességével tehát a 2001/18 irányelv kimerítő szabályozást vezetett be a nyilvánosságnak az információkhoz az érintett területen fennálló hozzáférési jogaira, valamint az e jogoktól való esetleges eltérésekre vonatkozóan.

48 A kibocsátás helyét érintő információk tekintetében fontos hangsúlyozni, hogy az említett irányelv 25. cikke (4) bekezdésének első francia bekezdése értelmében azok semmilyen esetben sem tekinthetők bizalmasnak.

49 E körülmények között a közrend védelméhez és a törvény által biztosított egyéb titokvédelemhez kapcsolódó olyan megfontolások, amelyeket a kérdést előterjesztő bíróság a második kérdésében felsorol, nem minősülhetnek olyan indokoknak, amelyek korlátozhatják a 2001/18 irányelv 25. cikkének (4) bekezdésében felsorolt adatokhoz való hozzáférést, mely adatok között egyebek mellett a kibocsátás helyére vonatkozó adatok is szerepelnek.

50 A Bíróság ugyanis már megállapította, hogy a belső nehézségektől való félelem nem igazolhatja a tagállam tartózkodását a közösségi jog helyes alkalmazásától (lásd erre vonatkozóan a C-265/95. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1997. december 9-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-6959. o.] 55. pontját). A Bíróság különösen a GMO-k környezetbe való szándékos kibocsátásához kapcsolódóan a C-121/07. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2008. december 9-én hozott ítéletének (EBHT 2008., I-9159. o.) 72. pontjában megállapította, hogy még annak feltétezése mellett is, hogy a Francia Köztárság által hivatkozott gondok részben valóban a közösségi jogi szabályok végrehajtásából erednek, a tagállamok nem hivatkozhatnak a közösségi jogi normákból eredő kötelezettségek és határidők betartása elmulasztásának az igazolásaként a közösségi jogi aktus végrehajtásának szakaszában előállt alkalmazási nehézségekre, beleértve a magánszemélyek ellenállásához kapcsolódó problémákat is.

51 A 2001/18 irányelvnek ezt az értelmezését megerősíti az irányelv 25. cikke (4) bekezdésének harmadik francia bekezdésében foglalt azon követelmény, amely szerint a környezeti kockázatértékelésre vonatkozó adatok nem tekinthetők bizalmasnak. Az ilyen értékelés ugyanis csak a tervezett kibocsátás teljes ismeretében végezhető el, mivel ilyen ismeretek hiányában a GMO-k szándékos kibocsátásának az emberi egészségre és a környezet tekintetében esetlegesen előálló következményei nem értékelhetők megfelelően (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2008. december 9-én hozott ítélet 75. és 77. pontját).

52 A 90/313 és a 2003/4 irányelv tekintetében hozzá kell fűzni, hogy amint a főtanácsnok az indítványának az 56. pontjában megjegyezte, a tagállamok nem hivatkozhatnak az ezen irányelvekben foglalt, eltérést előíró rendelkezésekre az olyan információkhoz való hozzáférés biztosításának a megtagadása végett, amelyek a 90/220 és a 2001/18 irányelv rendelkezései értelmében nyilvánosan hozzáférhetők.

53 Végezetül, mivel a kérdést előterjesztő bíróság az EK 95. cikkre is hivatkozott, elegendő annak megállapítása, hogy az érintett tagállam nem élt az e cikkben előírt lehetőséggel.

54 A fenti megfontolásokból következően a 90/313 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének, valamint a 2003/4 irányelv 4. cikke (3) bekezdésének a rendelkezéseire, amelyek szerint a környezeti információkhoz való hozzáférés iránti kérelem elutasítható abban az esetben, ha a kért információk hozzáférhetővé tétele bizonyos érdekeket sérthet, melyek között a közbiztonság is szerepel, nem lehet jogosan hivatkozni a 2001/18 irányelv 25. cikkének (4) bekezdéséből következő átláthatósági követelményekkel szemben.

55 Következésképpen a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a közrend védelmére vagy a törvény által biztosított egyéb titokvédelemre vonatkozó fenntartásra nem lehet hivatkozni a 2001/18 irányelv 25. cikkének (4) bekezdésében felsorolt információk hozzáférhetővé tételével szemben.

A költségekről

56 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) A géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a 90/220/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 25. cikke (4) bekezdésének első francia bekezdése értelmében vett „kibocsátás helyét" a bejelentő által az említett kibocsátás helyének meghatározására

vonatkozóan az irányelv 6., 7., 8., 13., 17., 20. és 23. cikkében előírt eljárások keretében az azon tagállam illetékes hatóságainak benyújtott információk összessége alapján kell meghatározni, amelynek területén a kibocsátást tervezik.

2) A közrend védelmére vagy a törvény által biztosított egyéb titokvédelemre vonatkozó fenntartásra nem lehet hivatkozni a 2001/18 irányelv 25. cikkének (4) bekezdésében felsorolt információk hozzáférhetővé tételével szemben.

Aláírások